

JEUGDWERK IN DE GEMEENTE

Je eenheid ontvangt van de stad of gemeente een hoop ondersteuning en subsidies. Het gemeentelijk beleid bepaalt welke ondersteuning er voorzien is en welke subsidies verdeeld worden. Een portie basiskennis over de werking van de gemeente, de jeugddienst, het gemeentelijk meerjarenplan en de mogelijkheden om je stem te laten horen is dus zeker geen overbodige luxe. Op de volgende pagina's lees je er alles over.

1

Gemeente

De gemeente ... jouw 'partner in crime'

De gemeente is een belangrijke partner voor je eenheid. Je krijgt van hen de nodige **ondersteuning** en **subsidies**, bijvoorbeeld voor je werking, de bouw of het onderhoud van je lokaal of voor je kamp. Daarnaast is het ook de gemeente die bepaalt hoe veilig de omgeving van je lokaal is, hoeveel speelruimte je hebt in de buurt van je lokaal, of er genoeg fuifmogelijkheden zijn in de buurt, en dergelijke meer.

Het concrete ondersteuningsaanbod verschilt van gemeente tot gemeente. Dat komt omdat ze stuk voor stuk een ander beleid voeren. De meeste gemeentebesturen hechten veel belang aan goed draaiende jeugdwerkinitiatieven op hun grondgebied en voorzien dus heel wat ondersteuning en subsidiemogelijkheden. Misschien ben jij erg tevreden over het beleid in je gemeente, maar het is ook mogelijk dat je wel wat zaken ziet die voor verbetering vatbaar zijn. In dat geval weet je maar beter hoe je dat kan aanpakken.

Hoe werkt de gemeente?

Grofweg kan je de structuur van het gemeentebestuur opdelen in drie delen:

1. Politici

Gemeenteraad, college van Burgemeester en Schepenen (CBS) -> beleidsbeslissingen

2. Ambtenaren

Gemeentelijke diensten, zoals de jeugddienst -> beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering

3. Burgers

Adviesraden, zoals de jeugdraad -> beleidsbeïnvloeding

De gemeenteraad & het college van burgemeester & schepenen

De uiteindelijke **beslissing** om iets wel of niet te doen in de gemeente ligt bij de gemeenteraad en/of bij de burgemeester en de schepenen. De gemeenteraad bepaalt het beleid van de stad en stelt de reglementen

op. Ze kan bepaalde bevoegdheden delegeren aan het college van burgemeester en schepenen (CBS).

Zowel de gemeenteraad als het college nemen die beslissingen niet zomaar. De gemeentelijke ambtenaren doen vaak heel wat voorbereidend werk. Als er bijvoorbeeld een beslissing moet vallen over het jeugdwerk, dan zal die door de jeugddienst voorbereid worden, zodat burgemeester, schepenen en/of gemeenteraadsleden over voldoende informatie beschikken om tot een besluit te komen.

De jeugddienst

De kans dat je gemeente beschikt over een jeugddienst, jeugdconsulent en/of jeugdambtenaar is heel groot. De meeste gemeenten zien zeker het nut in van een afzonderlijke dienst of verantwoordelijke voor kinderen en jongeren. Dit zal dan ook de dienst zijn waar je als FOS-leid(st)er het meest mee in contact zal komen. Wat de jeugddienst precies voor jullie kan doen, hangt ook weer af van het beleid dat in de gemeente gevoerd wordt. Kiest de gemeente voor een grote of kleine jeugddienst, wat ligt er vast in de subsidiereglementen, welke accenten wil de schepenen van Jeugd leggen, ...? Het antwoord op die vragen bepaalt de ruimte die de gemeentelijke ambtenaren hebben om jou en je vereniging te ondersteunen.

Een jeugddienst of jeugdambtenaar kan in elk geval een heel **handige tussenschakel** zijn tussen je eenheid en de gemeente (andere gemeentelijke diensten en het schepencollege).

De jeugddienstmedewerkers staan in voor de **beleidsuitvoering**. Zij zijn dus je **contactpersonen** voor het aanvragen van subsidies, ondersteuning bij het zoeken/bouwen/verbouwen/onderhouden van je lokaal, subsidies voor de (kader)vorming die je volgt, ... En wellicht doet de gemeente (via de jeugddienst) nog meer voor je: het gras van je speelplein afrijden, brandblussers controleren, gratis of goedkoop kopieën maken, je informatie geven over de organisatie van een fuif, kampvervoer voorzien, ...

Andere gemeentelijke diensten

Naast de jeugddienst bestaan er nog heel wat andere gemeentelijke diensten waar je soms contact mee

zal moeten hebben, zoals de politie, de groendienst, de dienst feestelijkheden of de dienst ruimtelijke ordening. Het is dan ook niet makkelijk om je weg te vinden binnen alle gemeentelijke structuren en diensten. Een jeugddienstmedewerker kan je zeker helpen om op het juiste moment de juiste persoon te vinden.

Meer info

Voor meer informatie stap je best gewoon eens binnen op de jeugddienst. De jeugddienstmedewerkers kunnen je meteen vertellen wat ze voor je eenheid kunnen betekenen. Nog nooit van een jeugddienst gehoord? Ga dan eens polsen op het gemeentehuis waar je de verantwoordelijke voor jeugd kan vinden.

Je kan ook een kijkje nemen op de website van VVJ (www.vvj.be), de Vereniging van Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten. Daar kan je de contactgegevens van de jeugddienst in je gemeente opsnorren en je vindt er meer informatie over de taak en rol van een jeugddienst.

2 Gemeentelijk meerjarenplan

Van jeugdbeleidsplan naar gemeentelijk meerjarenplan

Vroeger werd het gemeentelijk jeugdbeleid neergepend in een jeugdbeleidsplan. Dit plan werd door de gemeentebesturen opgemaakt voor een periode van drie jaar. In die plannen bepaalden ze welk beleid ze voor de jeugd in hun gemeente wilden voeren. Voor de uitvoering van dit plan kreeg de gemeente dan geld van de Vlaamse Overheid. Naast de jeugdbeleidsplannen bestonden er ook cultuurbeleidsplannen, sportbeleidsplannen en nog vele andere beleidsplannen. De gemeentes moesten die plannen allemaal schrijven, er adviseerden voor opvragen, werkingsverslagen over opmaken, enzovoorts. Dat bracht veel 'planlast' met zich mee. Daarom werd er de laatste jaren hard gesleuteld aan een nieuwe werkwijze die zou leiden tot 'planlastvermindering'. Concreet werden alle afzonderlijke plannen afgeschaft en vervangen door één groot gemeentelijk meerjarenplan.

BELANGRIJK

Vanaf 2014 werkt elke gemeente met een meerjarenplan en behoren de afzonderlijke jeugdbeleidsplannen definitief tot het verleden.

Het meerjarenplan in een notendop

Inhoud van het meerjarenplan

In het gemeentelijk meerjarenplan staat het volledige beleid dat een stad of gemeente wil voeren gedurende een periode van zes jaar (de periode tussen twee gemeenteraadsverkiezingen). Alle beleidsdomeinen en -thema's zijn er in opgenomen, dus ook het beleid dat de gemeente wil voeren voor kinderen & jongeren.

VOORBEELDEN

- Hoe zal de gemeente het jeugdwerk ondersteunen?
- Welke subsidies zal de gemeente onder de verenigingen verdelen?
- Hoeveel middelen worden er voorzien voor de bouw van nieuwe jeugdlokalen?
- Hoe wil de gemeente de brand- of verkeersveiligheid van/aan jeugdlokalen verhogen?
- Hoe wil de gemeente de participatie van bepaalde doelgroepen aan het vrijetijdsleven verhogen?
- ....

Opbouw van het meerjarenplan

Het meerjarenplan bestaat uit een inhoudelijk luik (de strategische nota) en een financieel luik (de financiële nota). In de strategische nota geeft de gemeente eerst een overzicht van de **prioriteiten** waarrond ze in die zes jaar wil werken en schrijft ze daarnaast ook de 'gewone werking' uit. In de financiële nota wordt aan elke doelstelling en actie een bedrag gekoppeld.

Opmaak van het meerjarenplan

Het gemeentebestuur kiest de prioriteiten en stemt ze op elkaar af. Daarnaast stelt de Vlaamse Overheid een aantal prioriteiten voor die je gemeente kan overnemen in haar meerjarenplan en waar ze extra middelen voor kan krijgen. In ruil daarvoor moet de gemeente voor elke doelstelling/actie van een prioriteit die met jeugd te maken heeft, **advies vragen** aan de jeugdraad. Maar ook buiten de verplichte adviesfase blijft het de bedoeling dat jongeren en jeugdwerkvertegenwoordigers al van bij de planningsfase van het

meerjarenplan betrokken worden.

BELANGRIJK

Het meerjarenplan bepaalt wat de gemeente de komende zes jaar wel en niet zal doen. Het plan bepaalt dus ook de ruimte die de jeugddienst en andere diensten hebben om jouw eenheid te ondersteunen en jou en andere jongeren te bieden wat jullie in de gemeente nodig hebben. Het kan dus erg belangrijk zijn om je zegje te doen bij de opmaak van het meerjarenplan.

Die opmaak begint meestal ongeveer anderhalf jaar vooraleer het plan in werking treedt. Er moeten immers erg veel mensen bij de opmaak betrokken worden. Bovendien moet het plan ongeveer klaar zijn tegen de zomer van het jaar voor het plan van start gaat. Zo is er nog enkele maanden tijd voor advies van de verschillende raden, kan het op de gemeenteraad gebracht worden en kan het tijdig doorgestuurd worden naar de Vlaamse Overheid.

3 Participatie

Het college van burgemeester en schepenen en de gemeenteraad nemen in je gemeente de beleidsbeslissingen. Maar dat wil niet zeggen dat je zelf geen invloed kan hebben! Misschien kan de gemeente wel meer voor je betekenen dan ze nu doet, maar dan moet je hen dat wel laten weten.

Verdiep je in de werking van je gemeente. Wat doen ze? Hoe doen ze het? Doen ze het goed? En doen ze het niet goed, waarop wacht je dan? Je hoeft niet te wachten tot de volgende verkiezingen om wat inspraak te hebben. Ook in de zes jaar tussen twee gemeenteraadsverkiezingen kan je gerust je zegje doen. Dat kan door je eenheid te (laten) vertegenwoordigen in de jeugdraad, maar ook via andere kanalen.

De jeugdraad

De jeugdraad is een van de officiële adviesorganen van een gemeentebestuur. De meeste gemeenten in Vlaanderen beschikken over een jeugdraad. Sommige hebben zelfs ook nog een kindergemeenteraad.

Hoe ziet de jeugdraad van de toekomst eruit?

Vanaf 2014 zal elke gemeente met een meerjarenplan werken en zal er geen afzonderlijk jeugdbeleidsplan meer zijn. Dat verandert ook heel wat voor jeugdleden en de manier waarop ze kunnen wegen op het lokaal jeugdbeleid. Om een jeugdbeleidsplan te mogen indienen, was de gemeente immers verplicht om een jeugdraad te hebben. Die stok achter de deur valt met de komst van het meerjarenplan een beetje weg (tenzij de gemeente intekent op de Vlaamse Prioriteiten). Een aantal dingen die vroeger wettelijk verplicht waren, zijn dat nu niet meer. Gelukkig zijn de meeste gemeenten ook zonder stok achter de deur het belang van de jeugdraad wel in.

De komst van het meerjarenplan brengt ook kansen met zich mee. Zo kan het makkelijker worden om op meer thema's dan enkel jeugd(werk)beleid te wegen. De nieuwe werkwijze houdt dus zowel kansen als bedreigingen in. Het is nu aan jullie om er mee voor te ijveren dat jongeren in je gemeente nog voldoende inspraak hebben.

Wie zit er in de jeugdraad?

De jeugdraad bestaat uit **afgevaardigden van jeugdwerkverenigingen** (bijvoorbeeld leid(st)ers van FOS Open Scouting) en uit andere **geïnteresseerde jongeren**. Eigenlijk is zijn dus alle jongeren welkom op de jeugdraad. Enkel politieke mandatarissen kunnen geen lid worden.

Wat doet de jeugdraad?

De taken die de jeugdraad opneemt verschillen van gemeente tot gemeente. We geven je hieronder een algemeen overzicht. Wat de jeugdraad in jouw gemeente precies doet, kan je navragen bij de jeugdraad zelf of op de gemeentelijke jeugddienst.

De jeugdraad is een belangrijk forum waar jeugdwerkers en andere jongeren **contacten kunnen leggen** met elkaar, met de jeugddienstmedewerkers en misschien zelfs met de schepenen van Jeugd of de burgemeester. Dit noemen we netwerken (zie ook het scoutsmapartikel 'Netwerken').

De belangrijkste taak van de jeugdraad is **advies geven**. Als je gemeente intekent op de Vlaamse Prioriteiten rond jeugd dan moet het College van Burgemeester en Schepenen kunnen aantonen dat het advies vraagt over het jeugdbeleid en het meerjaren-

plan. Maar eigenlijk kan en mag de jeugdraad advies geven over alle beslissingen die kinderen en jongeren aanbelangen.

MOGELIJKE REDENEN OM NAAR DE JEUGDRAAD TE GAAN

Heb je zo je vragen bij het jeugdbeleid in je gemeente? Vind je dat er werk moet worden gemaakt van speelbossen? Vind je de staat van de jeugdlokalen in je gemeente schrijnend? Is de verkeerssituatie rond jeugdlokalen of scholen onveilig? Vind je dat er harder moet ingezet worden op het bestrijden van kindermoede in de gemeente? Is er gebrek aan speelruimte in een dichtbevolkte wijk? Zijn de openingsuren van het gemeentelijk zwembad niet afgestemd op kinderen en jongeren?

In alle bovenstaande situaties is de jeugdraad de ideale plek om de handen in elkaar te slaan met andere jongeren, jullie stemmen te bundelen en een advies te schrijven aan de burgemeester en schepenen om iets aan de situatie te veranderen. Zij zijn niet verplicht om jullie advies te volgen, maar als hun uiteindelijke beslissing afwijkt van het advies dat de jeugdraad gaf, dan moet het CBS motiveren waarom dat zo is.

Vanuit de jeugdraad kan je vaak ook nog **in andere raden of commissies zetelen** en daar je mening geven. Misschien wordt er wel een zitje in de GECORO (Gemeentelijke Commissie Ruimtelijke Ordening) vrijgehouden voor een jeugdig iemand, of kan je een plaats krijgen in de cultuur- of sportraad.

Jeugdleden doen vaak meer dan enkel advies geven. Ze organiseren meestal ook **evenementen, werkgroepen en acties**.

VOORBEELDEN

Sommige raden organiseren af en toe een fuif of optreden. Sommige jeugdleden hebben een werkgroepje dat mee sleutelt aan gemeentelijke subsidiereglementen. Er zijn jeugdleden die acties organiseren voor brandveilige jeugdlokalen.

Ondersteuning van de jeugdraad

De jeugdraad wordt meestal ondersteund door een medewerker van de jeugddienst. Daarnaast kunnen jeugdleden die informatie of ondersteuning willen die vinden bij **VVJ vzw**. VVJ vzw ondersteunt jeugd-

raden in hun rol van adviesorgaan binnen het lokale beleid, net zoals het Landelijk Secretariaat van FOS Open Scouting de FOS-eenheden ondersteunt. Ze beantwoorden vragen, geven vorming en begeleiding. Zo kan jouw jeugdraad met een duidelijke stem deelnemen aan het beleid in jouw gemeente.

VVJ vzw
Ossenmarkt 3
2000 Antwerpen
03 821 06 06
info@vvj.be
www.vvj.be (of www.jeugdleden.be)

Wil je liever eerst eens bij FOS Open Scouting luisteren? Geen probleem, contacteer dan je eigen vertrouwde Landelijk Secretariaat.

MEER WETEN?

Wil je meer weten over de jeugdraad? Dan kan je op het Landelijk Secretariaat 'De Jeugdadoos' ontleenen. In de doos vind je achtergrondinformatie over de jeugdraad en methodieken om (samen met anderen) na te denken over de rol en werking van de jeugdraad.

Andere participatiemogelijkheden

Lobbyen

Wil je meer rechtstreeks invloed uitoefenen om een concreet idee te realiseren? Benader dan enkele gemeenteraadsleden om hen vragen te stellen over dossiers die je eenheid aanbelangen.

Inspraakmomenten & -mogelijkheden

Heel wat gemeentes organiseren regelmatig inspraakmomenten of -mogelijkheden, zoals een goede-ideeën-bus, een online enquête of een inspraakevenement op een speelplein. Benut die kansen!

Samen sta je sterk

Wil je in de gemeente iets veranderd zien? Ga dan eerst op zoek naar medestanders. Uiteraard werkt dit best in twee richtingen. Probeer dus niet enkel je eigen belangen te verdedigen, maar kom ook op voor die van andere jongeren/groepen/verenigingen in je gemeente. Samen sta je immers sterker!

Bronnen

Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten,
www.vvj.be

Colofon

Een realisatie van FOS4U, met dank aan de Commissie Externe Relaties.

Met steun van de Vlaamse Gemeenschap

Verantwoordelijke uitgever:

FOS Open Scouting vzw

Hannes De Reu

Kortrijksesteenweg 639, 9000 Gent

www.fosopenscouting.be

© 2009, herwerkte druk 2018, FOS Open Scouting